

ZVONO

časopis za marketing u praksi

god. IV. broj 37 • 25 kn

ISSN 13333062

9 771333 306008

Staklo, skulptura i dizajn

Piše Jeronim TIŠLJAR

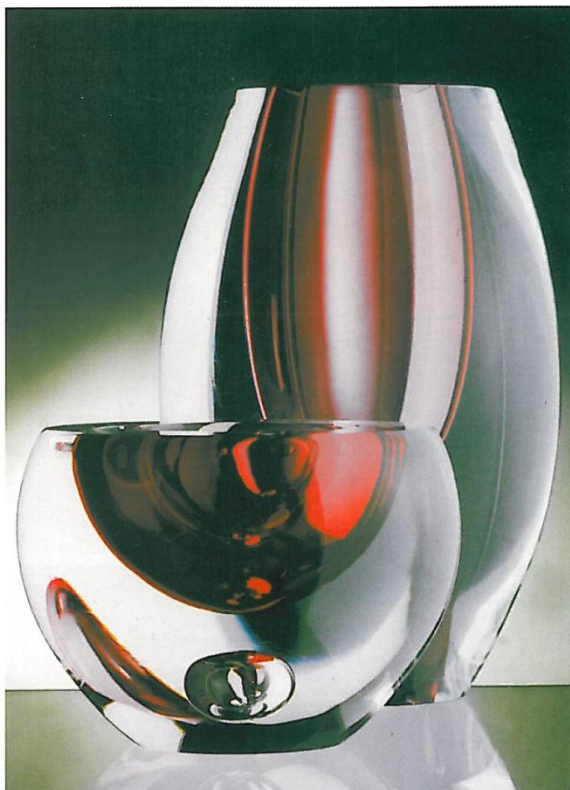
O staklu

Većina nas koji volimo staklo upoznala je staklo slučajno. Nije važno jeste li umjetnik-oblikovatelj, sakupljač ili kustos muzeja, njegova mistika vas od prvog susreta magično pogada. Svijet stakla je zatvoren, cehovski ustrojen svijet koji ima svoje proroke, protagoniste i nasljedovatelje. U tom svijetu možete naći mnogo entuzijasta, krasnih ljudi i odličnih umjetnika koji staklu često nesebično posvećuju cijeli život. Staklo je istodobno novo i tradicionalno, staklo je izazov, traženje i nalaženje, zdvajanje nad greškama u materijalu, napuknućima, ogrebotinama i oštećenjima... Rad sa staklom iziskuje nekonvencionalan način razmišljanja te poniznost i poštivanje rada drugih. Oblikovanje stakla izrazito je povezano s "alkemijom" proizvodnje te je teško postići vrhunski rezultat bez predanog proučavanja karaktera sirovine i različitosti njezine obrade.

Visoka škola

Među svim onim kolegama koji su sudjelovali u pozitivnom procesu razvoja i oblikovanja suvremenog češkog stakla od polovice prošlog stoljeća naovamo posebno mjesto pripada glasovitoj školi karizmatičnog prof Stanislava Lybenskog gdje sam i sam u kulturnom ozračju ateliera na praškoj Akademiji primijenjenih umjetnosti imao iznimnu prigodu provesti šest važnih godina. Škola profesora Lybenskog nadovezuje se na tradiciju ateliera profesora Kaplickog s početka prošlog stoljeća istražujući oblikovne zakonitosti u kreiranju "staklene posude", rješavajući uzajamne odnose, komponiranje napetosti volumena te odnose krivulja i ravnina u izgradnji forme.

Izvornim principom ove škole jest oblikovanje utilitarnosti prema karakteru sadržaja te proučavanje suodnosa forme i dekora. Taj je princip zatim programski vrednovan kroz sve likovne kategorije, preko skulpture sve do vitraja u arhitektonskom prostoru. Cilj je stvaranje

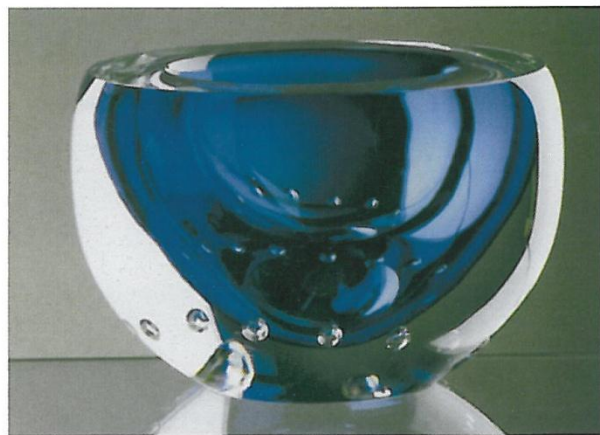

Postmodernizam kao paradigma preispitivanja ovdje dobiva svoju inkarnaciju u poetskom izrazu. Staklo kao materijal gotovo mističnih kvaliteta govori o oblikovanju čovjekovog postojanja kao takvog.

novih kanona autonomnog stvaralackog duha i misli te sigurnost likovnog izraza. U metodici edukativnoga procesa studij je temeljen na proučavanju plošnog, prostornog i crtačkog, slikarskog i skulptorskog kao neodvojivih i karakterističnih komponenti estetike stakla. Te su komponente jednako svojstvene staklu kao što su to i zakoni loma svjetla te koloristička dimenzija.

Zemlja stakla

Česka je zemlja stakla. Nigdje u svijetu ne možete na tako malenom prostoru naći takvo bogatstvo različitih načina obrade staklene sirovine. Staklo daje svoju izvornu prepoznatljivost češkoj kulturi koju danas poznajemo, onakvoj kakvom ju je definirao još Tomaš Garik Masaryk. Povezanost s češkim krugom za mene jest izvorom trajne inspiracije i izvorne komunikacije unutar paneuropskog kulturnog prostora.

Jeronim Tišljar rođen je 1963. godine u Zagrebu. Svoja prva iskustva stekao je u umjetničkom modeliranju na Školi primijenjene umje-

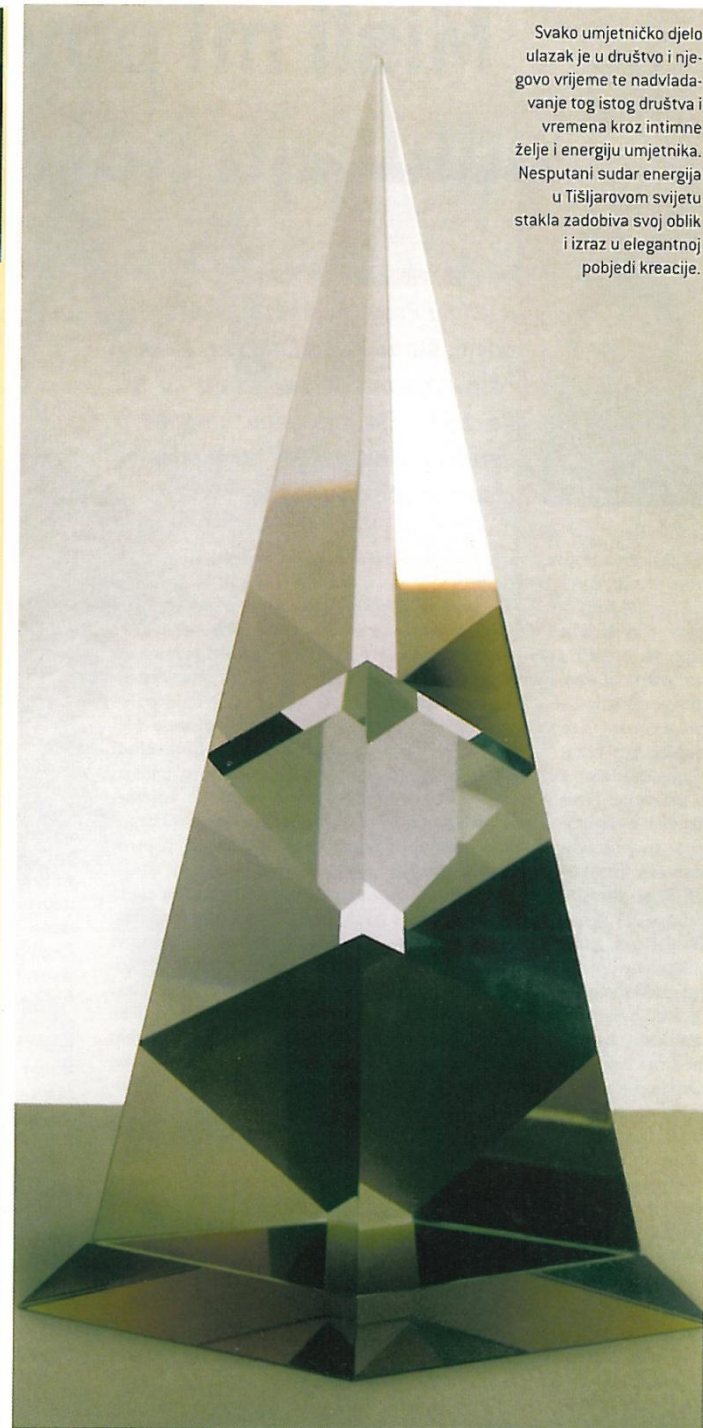
tnosti u Zagrebu. Uskoro se trajno usredotočio na modeliranje stakla te je upisao Akademiju primijenjenih umjetnosti u Pragu, gdje je tijekom studija usavršavao svoju vještinu obrade stakla kod profesora Lybenskog i Svobode.

Godine 1984. zajedno s prof. Littletonom i Chihulijem sudjeluje u radu Glassakademie u Badenu. 1985. sa Peterom Rathom izrađuje koncept razvoja suvremenog stakla za glasovitu bečku tvrtku Lobmeyr.

Po povratku u Zagreb, Tišljar se opredijelio za oblik u svojim prvim projektima koje je razvio u tri glavna smjera: staklo kao skulptura, staklo kao dizajn i staklo u interakciji s arhitekturom. Tišljarov rad je postao dio mnogih privatnih kolekcija od Praga i Chicaga do Australije i Novog Zelanda. Njegova umjetnička djela dio su privatnih kolekcija francuskog predsjednika Chiraca, Thorvalda Stoltenberga, Karla Schwarzenberga i Billa Clintona.

Tišljarovi vitraji nalaze se na važnim javnim i sakralnim mjestima kao što su Hrvatski sabor, Hrvatski državni arhiv, svetište Sveta Mati Slobode i na mnogim drugima. Tišljar razvija suvremeni dizajn stakla za poznate naručitelje i tvornice stakla kao što su austrijske kompanije J&L. Lobmeyr i Riedel, češke tvornice stakla Harrachov, Ajeto i Beranek te za hrvatsku tvornicu stakla u Samoboru.

Jedinstvene primjerke njegovih umjetničkih djela naručio je Hrvatski državni protokol, a također i druge državne institucije. Poznavanje umjetničkog zanata u oblikovanju stakla koristi kako pri realizaciji brojnih dekorativnih i primijenjenih staklenih objekata, tako i kod oblikovanja suvremenog upotrebno staklenog posuđa. Razumijevanje karaktera i zahtjevnost različitih tehnologija obrade staklene sirovine omogućuju mu realizaciju monumentalnih plošnih i skulptorskih ostvarenja koja nastaju u suradnji s arhitektima A. Rusanom, Z. Krznarićem, G. Lamagnom, N. Bašićem, A. Čaušević, J. Vidovićem, M. Hrčićem i drugima. Posljednjih deset godina svoje najbolje radove ostvaruje u suradnji s češkim umjetnikom Janom Frydrichom.

Svako umjetničko djelo ulazak je u društvo i njegovo vrijeme te nadvladavanje tog istog društva i vremena kroz intimne želje i energiju umjetnika. Nesputani sudar energija u Tišljarovom svijetu stakla zadobiva svoj oblik i izraz u elegantnoj pobjedi kreacije.